Hukuk Bölümü 2009/119 E. , 2009/292 K.

- 4915 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARA AVCILIĞI KANUNU (4915) Madde 30

"İçtihat Metni"

Davacı : O.İ.

Davalı : Elazığ Valiliği, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

O L A Y : 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 5/1-2. ve 6/2. maddelerine muhalefet ettiği nedeniyle aynı Kanun'un 20., 21/1., 24/1. ve 28. maddeleri uyarınca, 25.04.2008 tarih, 216-1432/42 sayılı ve 28.04.2008 tarih, 230-1459/013 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanakları ile davacı adına idari para cezası kesilmiş ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilmiştir.

Davacı hakkında verilen kararlara karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

SİVRİCE SULH CEZA MAHKEMESİ; 04.07.2008 gün ve D.İş No: 2008/63 sayı ile, itiraz eden tarafından mahkemelerine sunulan itirazen itiraza konu para cezasının kaldırılması talebinin yapılan yargılaması sonunda; her ne kadar kesilen idari para cezasının itiraz kurumu olarak mahkemeleri gösterilmiş, itiraz edence de mahkemelerine itiraz olunmuş ise de 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 30. maddesine göre, kesilen idari para cezalarına karşı itiraz mercii olarak idare mahkemelerinin gösterildiği, mahkemelerinin yetkisinin Kabahatler Kanununa göre belirlenmeyeceği, daha doğrusu Kabahatler Kanunun mahkemelerinin yetkili kıldığı hususa ilişkin bir itiraz olmadığı, Kabahatler Kanununun ayrık tuttuğu hususa ilişkin bir itiraz olduğu, Kabahatler Kanununun genel kanun niteliğinde olduğu, 4915 sayılı kanunun özel bir kanun olduğu, özel kanun ve genel kanun çatışması halinde özel kanunun uygulanma önceliği olduğu görüldüğünden, 4915 sayılı yasanın 30. maddesi gözetilerek söz konusu itiraz konusunda mahkemelerinin görevsizliğine ve Elazığ İdare Mahkemesinin yetkili ve görevli olduğuna dair aşağıdaki şekilde karar verildiği; yukarda açıklanan nedenlerle; idari yaptırım kararının Kara Avcılığı Kanununa muhalefet suçundan dolayı düzenlendiği, anılan yasanın 30. maddesinde de bu karara karşı itiraz merci olarak idare mahkemesi olduğunun belirtildiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı bu defa, hakkında yapılan tüm işlemlerin iptali, para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1. İDARE MAHKEMESİ: 18.12.2008 gün ve E:2008/1651 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı; 27.maddesinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceğinin hükme bağlandığı; 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 28. maddesinde, bu Kanunun 20.maddesi kapsamında el konulan av hayvanları ve türevleri ile sair eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahalli mülki amir tarafından karar verileceği; 30.maddesinde, Bu Kanuna göre verilecek idari para cezaları 4856 sayılı Kanunda yer alan İl Çevre ve Orman Müdürü veya yetki verdiği elemanlar ile 31.10.1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda yer alan orman işletme şefi tarafından verileceğinin hükme bağlandığı; dava dosyasının incelenmesinden; 20.04.2008 tarihinde Elazığ İli, Sivrice İlçesi, Yukarı Çanakçı Köyü'nde 9 adet canlı keklik, 10 adet kafes, 4 adet keklik tuzağı, 2 adet keklik yemliği, 1 adet demirden kazık ile avlanmak suretiyle 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'na muhalefet ettiğinden bahisle toplam 350,00 TL para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Elazığ Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 25.04.2008 tarih ve 216 sayılı işlemi ile 10 adet kafes, 4 adet tuzak, tuzakla birlikte kullanılan 1 adet demir kazığın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin Elazığ Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 28.04.2008 tarih ve 230 sayılı işleminin iptali istemiyle Sivrice Sulh Ceza Mahkemesi'nin 04.07.2008 tarih ve Değişik İş No: 2008/63 sayılı görevsizlik kararı üzerine Mahkemelerince bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta olup, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda para cezasına karşı açılacak davalarda görevli yargı yeri gösterilmediğinden, bu konudaki genel kanun olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca davanın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanı içinde bulunduğu; açıklanan nedenlerle; Mahkemelerinin görev alanında bulunmadığı sonucuna varılan davada görevli yargı merciinin belirtilmesi için 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi uyarınca dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, davanın Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 07.12.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…."açıkça belirtilmiştir.Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu para cezasına ilişkin görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında para cezası yönünden doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanun'unun 5. ve 6. maddelerinin ihlali nedeniyle, Kanun'un 21/1., 24/1, maddelerine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

1.7.2003tarih ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 21.maddesinin birinci fıkrasında, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, idarî para cezası verileceği; 24. maddesinin birinci fıkrasında, 6 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında sayılan zehirle avlanma hariç diğer yasaklara ve esaslara aykırı hareket edenlere her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere idarî para cezası verileceği kurala bağlanmış iken; maddelerde 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 507. ve 510. maddeleri ile değişiklik yapılmış; 30. maddesinin ikinci fıkrasında ise, verilen para cezalarının, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edileceği, bu cezalara karşı, tebellüğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, bu konuda idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesi ile, 30. maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, idare mahkemesinin başvurusunun kabulü ile sulh ceza mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Sivrice Sulh Ceza Mahkemesi'nin 04.07.2008 gün ve D.İş No: 2008/63 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 07.12.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.